

Årsrapport

KUNSKAPSSKOLAN 2019/2020

*Hos Magister Slöjd
ska alla elever
lyckas*

Skola på vetenskaplig grund

Över 1,3 miljoner
timmar personlig
handledning

Resultat i ny rapport
Inga glädjebetyg

Coronakrisen
De omskolade
personal

Indienäventyr
"Blev ett
minne för livet"

Årets språklärare
"När jag tänker
tillbaka, blir jag stolt"

INNEHÅLL

- 4–7** **"Jag har världens bästa jobb"** | Styrelseordförande Cecilia Carnefeldt berättar om Kunskapsskolans historia och siar om framtiden.
- 8–9** **Så ska fler pojkar lyckas i skolan** | Fredrik Zimmerman om sin forskning och hur fler pojkar når längre.
- 10–12** **"Jag vill lära eleverna att bli bra människor"** | Maria Corea Sanchez blev årets språklärare.
- 14–15** **Hos Magister Slöjd ska alla elever lyckas** | Ludvig Wigén har själv gått på Kunskapsgymnasiet och arbetar nu som lärare på Kunskapsskolan i Norrköping.
- 16–17** **Drygt 100 strategier ska hjälpa elever att plugga smartare** | Därför har Kunskapsskolan byggt en egen strategibank.
- 18–19** **"Jag tränades i att lära känna och bedöma min egen förmåga"** | Före detta eleven Anna om hur hon fick tillbaka lusten att plugga när hon bytte till Kunskapsskolan.
- 20–21** **"Så klarade vi undervisningen på distans"** | Gymnasierektorn Kajsa Rehnman om de nya utmaningarna under coronakrisen.
- 22–25** **"Man måste ständigt vilja utvecklas"** | Vd Fredrik Lindgren om hur Kunskapsskolan arbetar med att utveckla pedagogiken och förbättra skolan.
- 26–28** **Elever på äventyr i Indien** | De reste till Bangalore för att göra sina gymnasiearbeten och samtidigt få nya erfarenheter.
- 30–31** **"Vi måste våga nöta baskunskaper"** | Helena Åström fick lärarpriset Årets Bindekrans. Här berättar hon om hur hon ser på sin roll som lärare.
- 32–33** **Rektorn: "Den personliga handledningen är grundbulten"** | Camilla Conradzon har varit med sedan Kunskapsskolan startades.
- 34–35** **Rapporten visar att våra elever förtjänar sina betyg** | Forskarna Dany Kessel och Elisabet Olme har granskat Kunskapsskolans betygssättning.
- 36–37** **Med fokus på att utveckla undervisningen** | De senaste åren har det pågått ett stort förändringsarbete inom Kunskapsgymnasiet.
- 38–39** **Därför får eleverna lära sig självledarskap** | Nu ingår det en ledarskapsutbildning i alla Kunskapsgymnasiets program.
- 40–41** **SkillEd omskolade personal under coronakrisen** | De arbetade intensivt för att utbilda människor för jobb inom vård och omsorg.
- 43** **Kunskapsskolepionjären som njuter av att gjuta** | Torbjörn Bindekrans, idag pensionär, är en av de två lärare som utvecklade grunden i Kunskapsskolans pedagogik.

* Till årsrapporten hör även en kvalitetsrapport som beskriver Kunskapsskolans och Kunskapsgymnasiets kvalitetsarbete.

”Jag har världens bästa jobb”

Styrelseordförande Cecilia Carnefeldt har funnits med sedan Kunskapsskolan startade. Här blickar hon tillbaka på företagets historia - en berättelse om 20 år av kunskap - och siar om framtiden.

ÄR HAR KUNSKAPSSKOLAN funnits i 20 år. Men för styrelseordförande Cecilia Carnefeldt började "kunskapsresan" redan tidigt år 1999, då arbetet med att ta fram de första planerna för verksamheten drog igång.

– Det var grundaren Peje Emilsson, före detta utbildningsministern Per Unckel, nationalekonomen Nils Lundgren och skolentreprenören Anders Hultin som höll i detta. Det första konkreta jag gjorde var att korrekturläsa utkastet till affärsplan och det som skulle bli vårt första prospekt. Den första juni samma år anställdes jag och Anders Hultin, säger Cecilia Carnefeldt som har anställningsnummer 1.

Berätta om den första tiden!

– Det var extremt intensivt. Jag och vd:n Anders fick låna ett litet varmt kontor som låg på vinden i en fastighet i Stockholm. Ett av de

första minnena är ett möte med politiker och tjänstemän i Enköping, som ledde till att vi hamnade på Enköpings-Postens löp. Jag var nyutexaminerad jurist, men arbetsuppgifterna var mycket varierande, allt från ansökningshandlingar, producera broschyrer, ta fram logga och brevpapper, göra en hemsida, skriva pressmeddelanden och nyhetsbrev till att förhandla med facket och träffa kommuner. Någon gång år 2000 fick jag den mer formella titeln informationschef och blev även sekreterare i styrelsen.

Hur arbetades pedagogiken fram?

– Grundarna ville starta en kedja med skolor som hade ett gemensamt arbetssätt och en gemensam struktur. Tanken var att åstadkomma hög kvalitet genom samarbete, systematiska utvärderingar och best practice. Undervisningen skulle vara modern och med individen i centrum. ▶

FAKTA

Det här är Kunskapsskolan

Kunskapsskolan startade sina första skolor höstterminen 2000 och driver idag 29 grundskolor, sju gymnasieskolor och företags- och vuxenutbildning under namnen Kunskapsskolan, Kunskapsgymnasiet och SkillEd.

Eleven skulle kunna arbeta i sin egen takt, bli sedd och nå sina mål. De tankarna är aktuella än i dag. Hösten 1999 fann vi de personer som kunde göra verklighet av idéerna. Lärarna Torbjörn Bindekrans och Birgitta Ericsson, Tobbe och Gittan, som under flera år arbetat med personligt utformad utbildning hade redan tagit fram en modell för personlig handledning. Tillsammans med de andra kollegorna, träffade jag dem på en middag i oktober 1999. Jag minns fortfarande att jag slogs av hur passionerade de var.

Vilka fler var inblandade i starten?

– Några av de stjärnor som fortfarande är med oss är Kunskaps-skolan Tyresös nuvarande rektor Camilla Conradson och Kenneth Nyman, som idag arbetar med vår internationella verksamhet. En annan person som tidigt anslöt sig var Lars Jonsson, nuvarande rektor i Västerås och Enköping. Han var förmodligen också den som hade de första inter-

nationella kontakterna som senare ledde till att Kunskapsskolan tog sig utanför Sveriges gränser. Rektorn Mats Rosén var med och startade Kunskapsskolan i Ystad. Apropå utlandet är han den kollega som väldigt konkret tagit steget utomlands och verkat som rektor i Indien i många år.

Cecilia Carnefeldt fortsätter:
– Det går inte att nämna alla, men det är fantastiskt att flera av våra första kollegor fortfarande jobbar kvar. Att de har lagt en så stor del av sitt yrkesliv hos oss. Jag hoppas och tror att det beror på att de känner att Kunskapsskolan är något mer än bara ett jobb för dem. De var med och satte grunden för vårt bygge, vår vision, våra värderingar och vårt arbetssätt. Jag blir rörd, stolt och tacksam när jag tänker på vad de har betytt och fortfarande betyder.

Beskriv en Kunskapsskola för 20 år sedan!

– En typisk Kunskapsskola var och är något annat än en traditionell skola.

Vi ville undvika trista korridorer och klassrum på rad. I entrén skulle man välkomnas av en reception och ett café. Rektorn skulle sitta centralt och inte vara inlåst på någon expedition som på andra skolor. Glas och öppenhet skulle motverka mobbing och bidra till ett trevligt klimat. Våra skolor upplevdes mer som moderna kontor än traditionella skolmiljöer – och just det medförde att det gick ganska lätt att få fastighetsägare att hyra ut till oss.

Arkitekten Kenneth Gärdestad utvecklade det arkitektoniska programmet i nära samverkan med pedagoger och kompletterade med en genomtänkt färgsättning. För att understryka att vi inte var en traditionell skola benämndes dessutom rummen på nya sätt; arena, basgruppsrum och redaktion. Initialt hade vi många öppna ytor. Där har det gradvis skett en förändring för att åstadkomma en lugnare studiemiljö.

På vilka andra områden var Kunskapsskolan före sin tid?

– Vi var tidigt ute med digitala lösningar. Vi bestämde redan från början att skolorna skulle förses med så kallade tunna klienter (datorer) och att allt studieinnehåll skulle placeras på centrala servrar. Kunskapsporten, som idag är vår digitala plattform, byggdes först som dokument i en mappstruktur för, men efter något år började arbetet med vår stora webbportal för allt utbildningsmaterial. Jag vill minnas att det första ämnet som skapades på Kunskapsporten var engelska och att det var Pernilla Brorsson, idag chef för pedagogiska system, som höll i det.

Minns du vilka reaktioner ni fick från elever och föräldrar?

– Intresset för att börja på Kunskapsskolan var överväldigande. Ansökningarna strömmade in och jag hade oräkneliga samtal med föräldrar som var angelägna om att deras barn skulle få en plats. Gråtande papper i

luren var inte helt ovanligt... Många gånger var det faktiskt eleverna själva som ville börja och bad om hjälp med att sälja in tanken till sina föräldrar. De första åren fick vi många elever som valde bort sin dåvarande skola på grund av mobbing eller brist på stöd och hjälp. Det fick mig att inse styrkan i det system vi har i Sverige, att alla har rätt att välja skola och inte som i andra länder där den rätten bara finns hos dem med föräldrar som har råd att betala för privatskola.

Hur uppmärksammades starten?

– Vi stack ut hakan rejält. När vi annonserade efter medarbetare skrev vi att vi sökte Sveriges bästa lärare till Sveriges bästa skola och illustrerade det med en dammvippa för att symbolisera vad vi ville göra med den traditionella skolan – städa upp. Att starta en kedja affärsmässigt drivna skolor gav en hel del uppmärksamhet.

Redan de första månaderna hade vi skapat löpsedlar i alla möjliga tidningar. I en del kommuner mötte vi massivt motstånd, i andra blev vi varmt välkomnade. Övriga Skolsverige eller näringslivet reagerade inte nämnvärt. Men ansökningar från elever och medarbetare strömmade som sagt in.

Hur tog de nya lärarna och rektorerna sig an uppgiften?

– De som sökte sig till oss gjorde det aktivt för att de ville arbeta på ett annat sätt, det gällde både rektorer, lärare och andra medarbetare. Engagemanget var stort och de första åren krävde en hel del kreativitet eftersom det saknades rutiner och strukturer. Genom samarbeten på och mellan skolorna utvecklades många projekt och vi undvek onödigt spret och långsamma processer.

När började du känna att "det här blir nog bra"?

– Ganska tidigt insåg jag att vi hade något som efterfrågades. Samtidigt var jag ödmjuk inför det faktum att vi skulle starta fem skolor på ett år, plus en så kallad Kunskapsgård, där vi

de första åren bland annat hade slöjd och hemkunskap. Vi hade många skickliga medarbetare men det fanns ändå tillfällen då jag undrade hur vi skulle fixa allt. Jag minns dock känslan som infann sig under vår första gemensamma kickoff, eller snarare "arbetsläger", i augusti 2000. Samtliga lärare och medarbetare, ungefär ett 100-tal, arbetade med förberedelserna inför den kommande skolstarten. Själv serverade jag mat och kaffe. Den samlade energin under de här dagarna gav mig känslan av att "detta kommer att bli riktigt bra".

"Vi har utvecklats successivt och idag är vi bättre än någonsin."

Vilka är styrkorna idag, 20 år senare?

– Då som nu är vi en modern skola som utgår från varje individ. Vi har ett välutvecklat digitalt stöd för verksamheten och ett välfungerande kvalitetssystem. Genom åren har arbetet med kvalitet och resultatuppföljning systematiseras. Vi har en genomtänkt kvalitetsmodell som fångar upp allt väsentligt för att åstadkomma en framgångsrik skola, både när det gäller arbetssätt och mer generell skolkvalitet. Riktigt bra alltså, vilket även Skolinspektionen noterade när vi hade koncerninspektion för ett par år sedan. Vi har enormt duktiga medarbetare och ett nära samarbete mellan dem på olika nivåer. Vi har staber som är fullt fokuserade på att stötta skolorna och som gör det på ett mycket bra sätt.

Cecilia Carnefeldt fortsätter:
– Kunskapsskolan har successivt utvecklats under dessa 20 år. Alla delar av vårt arbetssätt, våra metoder och verktyg, våra stödsystem och strukturer har förfinats och förbättrats. Ändå har vi inte ändrat kärnan i vår verksamhet, våra värderingar och

idén om den personligt utformade utbildningen. Vårt ursprung har värdat och utvecklats på ett balanserat och bra sätt. Idag tycker jag att vi är bättre än någonsin.

Om du blickar 20 år framåt, hur tänker du dig Kunskapsskolan då?

– Kunskapsskolan 2040 vilar på samma värderingar och vision som idag. Vi har i grunden samma arbetssätt, men digitaliseringen har tagit stora steg framåt och vi har ett stort utbud av digitala kurser och läromedel. AI-funktionalitet finns där den fyller ett syfte, samtidigt som lärarens roll som handledare och coach är viktigare än någonsin. Jag är helt övertygad om att lärarna inte går att ersätta med digitala system. Kunskapsskolan som fysisk miljö finns kvar, men flexibiliteten kring när och hur man lär sig är större än den är nu. Sedan har vi fler årskurser, från förskoleklass och hela vägen upp till och med trean på gymnasiet. Kanske även en lärarhögskola.

Nu har du arbetat med det här i 21 år, börjar det inte bli dags att göra något annat?

– Nope, jag har världens bästa jobb! ■

Så ska fler pojkar lyckas i skolan

Varför presterar pojkar som grupp sämre än flickor i skolan och vad kan man göra åt det? Det är frågor som länge har intresserat Fredrik Zimmerman, universitetslektor vid Högskolan i Borås, och därför präglat hans forskning. Här ger han förslag på hur skolan kan jobba med problemet.

PA GRUND AV BLAND ANNAT en antipluggkultur bland pojkar riskerar många att hamna i ett utanförskap och få sämre möjligheter att påverka sitt liv. Det menar Fredrik Zimmerman, som ägnat flera år åt att öka kunskaperna om frågan.

– Därför är det väldigt viktigt att visa positiva exempel på hur vi kan förändra situationen till det bättre. Men förslagen måste gynna både flickors och pojkars skolvardag, säger Fredrik Zimmerman.

Han är från början sociolog men har alltid haft ett

fokus på barn och ungdomar i sitt arbete. Det gjorde att han närmade sig skolans värld. För några år sedan gick han över till att arbeta på sektionen för förskola och grundskola på Högskolan i Borås. Under 2012 började han skriva på sin avhandling som fördjupar sig i problematiken kring pojkars antipluggkultur.

– Grundtanken med det livslånga lärandet är att individen ska vara beredd på att ständigt utbilda sig för att göra sig anställningsbar på en allt mer omväxlande arbetsmarknad. Att då ha en grupp pojkar och unga män som inte lärt sig hur man gör detta är ett problem för både individen och för samhället i stort.

Fredrik Zimmerman har intervjuat många elever, både pojkar och flickor, när han samlat in data till sin forskning.

– På de skolor som har arbetat med att få en större grupp pojkar mer studiemotiverade trivs även flickorna bättre och har lättare att göra sina röster hörda.

Här handlar det om att förändra attityder och beteenden och många grupper kan gynnas av forskningen kring just detta.

För att få till en förändring tror Fredrik Zimmerman att man behöver arbeta med att göra skolan förståelig för de som har det svårast. Att dessutom jobba med rådande normer kring maskulinitet menar han

”Att en så stor del av eleverna i svensk skola idag presterar sämre är ett demokrati-problem som ger följd effekter.”

Fredrik Zimmerman

FAKTA

Kunskapsskolan har givit ut en rapport där Fredrik Zimmerman sammanfattar sin forskning om skillnaden mellan flickors och pojkars studieresultat. Läs Fredrik Zimmermans rapport på kunskapsskolan.se.

krävs för att normerna inte ska begränsa pojkars utveckling.

– Något jag har sett, i intervjuer jag gjort på flera skolor med de pojkar som har det allra svårast, är att de alltid har en favoritlärare. Den läraren tar sig tid och förklarar så att de förstår. Det gör att pojkarnas känsla av att vara dåliga lättar. De flyr inte problemet och skolan, vilket många annars är benägna att göra.

I sin bok *”Pojkar i skolan: vad lärare och andra vuxna behöver veta för att fler pojkar ska lyckas i skolan”* ger Fredrik Zimmerman ett antal exempel på vad skolor har gjort, som pojkar själva hävdar har hjälpt dem att ta mer ansvar för sina studier, vilket också deras betyg tyder på.

Något som har förvånat Fredrik Zimmerman är hur öppna och ärliga många pojkar varit i sina svar kring känslor.

– Många pojkar beskriver att de mår dåligt men visar inte detta utåt då de upplever en press att visa sig tuffa och tåliga.

Det finns många skolor som arbetar med att bryta trenden men hur det faktiskt kommer att bli i framtiden tycker Fredrik Zimmerman är svårt att sia om. Han menar att det behövs kvantitativ forskning och statistik för att följa utvecklingen.

Men också forskning där man följer upp och intervjuar pojkar om deras situation.

– Just denna forskning anser jag borde utgå ifrån ett förståelseperspektiv. Det vill säga att man utgår ifrån en förståelse om varför pojkar agerar som de gör. Vissa personer tycker att en utåtagerande pojke agerar på ett särskilt sätt för att verka stark och cool. Men om man pratar med pojken så ligger ofta känslor av misslyckande i skolan bakom hans agerande. Han känner sig inte alls cool på något sätt.

Fredrik Zimmerman menar att det är mer fruktbart att utgå ifrån en förståelse för pojkens negativa känslor och att arbeta med dessa för att få en förändring. ■

Hallå där!

Lidija Münchmeyer, rektor på Kunskapsskolan Helsingborg. Hur jobbar ni med de frågor som Fredrik Zimmerman tar upp i sin rapport?

– En del är att arbeta med normer och värden och skapa en skolkultur där det är ”cool” att plugga. Dessutom har vi strukturerat undervisningen så att den ska vara tydlig och förutsägbar. Vi har också under en längre tid fokuserat på att hitta metoder och arbetssätt som passar många pojkars sätt att lära, där eleverna ska kunna uppvisa sina förmågor på olika vis.

Kan du ge några konkreta exempel?

– Pojkar väljer i högre utsträckning redovisningsformer som innebär att arbeta i grupp och använda sig av digitala metoder. Likaså föredrar många pojkar att visa sina kunskaper muntligt. Det har vi försökt tillgodose. Men vi behöver även utveckla deras skrivförmåga och driver därför sedan två år tillbaka ett skönlitterärt läsprogram. Det har varit viktigt för att visa pojkarna att regelbunden läsning bidrar till en ökad läsförståelse och ett större ordförråd.

Hur ser du på framtiden för pojkars och flickors situation i skolan?

– Positivt! Skolan kan göra skillnad, men jag tror att en förändring kommer ta tid då det här handlar om normer och värden i hela samhället, säger Lidija Münchmeyer.

”Jag vill lära eleverna att bli **bra** människor”

Hon har jobbat inom skolan i över 40 år, vill skapa en bra framtid för eleverna och korades till årets språklärare på lärargalan Stockholm hösten 2019.

Möt Maria Correa Sanchez.

FÖR VISSA FALLER ALLA bitar i livet snabbt på plats och det är lätt att lägga sitt eget pussel. Så har det varit för Maria Correa Sanchez, som har arbetat som spansklärare på Kunskapsskolan Tumba i nästan 20 år. Att hon var ämnad för läraryrket visste hon tidigt.

– Jag har alltid haft enkelt att få kontakt med barn och ungdomar. Jag lyssnar på dem och då lyssnar de på mig, säger hon.

Maria Correa Sanchez föddes i Chile på 1950-talet. Det var också där hon tog sin lärarexamen. 1986 kom hon till Sverige och efter några år på SFI började hon att jobba på förskola och fritids.

En dag fick hon tips om att en ny skola med annorlunda arbetsätt skulle starta. Hon blev intresserad,

började läsa på och tänkte att detta nog skulle passa henne.

– Det var ett helt nytt system, där vi lärare skulle vara mer tillgängliga för eleverna, som inte bara behövde sitta tysta och lyssna i ett klassrum under varenda lektionstillfälle. Jag kände att den här arbetsformen kan lära eleverna något mer, säger Maria Correa Sanchez.

Hon blev kallad till intervju, fick jobbet och började sin anställning. Men allt var inte guld och gröna skogar från start.

– Vi hade några dagars utbildning för att lära oss grunderna i Kunskapsskolans pedagogik. Men det var svårt att greppa hur de nya idéerna skulle fungera i praktiken. Många tyckte att det kändes osäkert i början och en del slutade, men jag blev kvar. Jag var övertygad om att Kunskapsskolans ►

vision var något alldeles speciellt, säger hon.

Efter ett tag kom Maria och hennes kollegor in i systemet och fick hjälpa nya medarbetare att förstå hur det fungerade

– Det var tungt den första tiden. Men nu i efterhand, när jag tänker tillbaka, blir jag stolt. Idag jobbar många skolor så här, mycket digitalt, med varierade undervisningspass och tydlighet gentemot eleverna i vad som krävs för att de ska uppnå sina mål. Kunskapsskolan har varit en föregångare på många sätt och sedan har fler tagit efter, säger hon.

En annan anledning till att Maria har varit kvar på samma arbetsplats i nästan 20 år är de personliga handledningssamtalen, som finns på elevernas schema varje vecka.

– De gör att man får en speciell kontakt. Rollen som handledare är den viktigaste vi har inom skolan, tycker jag. Som lärare ser du hela progressionen och man kommer

”När jag ser tillbaka på mitt yrkesliv känner jag mig lyckligt lottad. Om jag föddes på nytt skulle jag välja samma bana igen.”

eleverna väldigt nära. Vi följer deras utveckling, kan visa dem vägen framåt och hitta sätt för att hjälpa dem att nå sina mål. Kontakten med föräldrarna blir också mer regelbunden och det tror jag är bra, säger hon.

När Maria tänker tillbaka på Kunskapsskolans historia menar hon att verksamheten har utvecklats på flera plan. Bland annat är hon väldigt nöjd

med hur den digitala plattformen Kunskapsporten fungerar idag, men också samarbetet med den centrala pedagogikavdelningen.

Nu närmar hon sig pensionen och har valt att ta det lite lugnare. Men tidigare var Maria både personlig handledare och ämnesansvarig för spanskan.

– Som ämnesansvarig har man kontakt med de andra ämneslagen för moderna språk inom Kunskapsskolan, men också pedagogikavdelningen. Därifrån har vi fått bra stöd och haft en bra dialog, som handlat om hur vi kan förbättra undervisningen. Att Kunskapsporten är så tydlig i vilka steg som finns i de olika ämnena, gör också att vi kan säkerställa att eleverna får samma typ av undervisning och lär sig samma saker. Och om en lärare i ett annat språk är borta kan jag enkelt hjälpa eleverna. Vad de ska göra står ju på Kunskapsporten, säger hon.

Hösten 2019 fylldes Berns salonger i Stockholm av festdeltagare som ville hylla Sveriges bästa lärare. Under högtidliga former korades Maria då till årets språklärare.

– Jag blev chockad när de ropade upp mig och rörd över att mina elever hade nominerat mig. Det kändes som slutet på en era. Jag har uppfyllt ett av mina stora livsmål – att vara en bra lärare, säger Maria.

Hon brinner för spanskan och tycker det är fantastiskt när hon hör hur eleverna pratar flytande när de går ut årskurs nio.

– Jag försöker leverera kunskaper på ett roligt sätt, med kärlek och motivation. Där ser jag att jag har lyckats.

Men Maria tycker också att hon har ett annat viktigt uppdrag – att skapa en riktning för framtiden.

– Jag vill hjälpa eleverna att orientera sig i livet, visa vägen framåt och lära dem att bli bra människor. Att sedan springa på någon som har följt sina drömmar och lyckats är det finaste som finns, säger Maria Correa Sanchez. ■

”MAN FÅR VARA MÄNNISKA HÄR”

Kunskapsskolans koordinatörer har en central roll ute på skolorna. Redan 2008 började Helena Sundbaum som koordinator i Borås. Koordinatorerna arbetar bland annat med administration. Det är också de som möter eleverna varje morgon. För Helena är det viktigt att vara en bra vuxenförebild och en god ambassadör för skolan. Det allra bästa med hennes arbetsplats är klimatet, säger hon.

– Vi bryr oss om varandra. Eller som en gammal kollega uttryckte det: ”Man får vara människa här.

FÖRÄLDRAR HAR HÖGT FÖRTROENDE FÖR LÄRARNÄ

Varje år genomför Kunskapsskolan en föräldraenkät i syfte att utvärdera och utveckla verksamheten. Årets enkät visar på högt förtroende för Kunskapsskolans lärare. Fler än 8 av 10 vårdnadshavare uppger att skolan har bra lärare.

– Vi är mycket stolta över det här resultatet. Att rekrytera, utveckla och bibehålla bra medarbetare är alltid i fokus hos oss. Skickliga lärare är grunden i att driva en bra utbildning, säger Kunskapsskolans grundskolechef Christian Wetell.

Över 1,3 miljoner

timmar av personliga handledningssamtal har genomförts på Kunskapsskolan under 20 år.

”Man behöver inte hålla tillbaka om man har lätt för något. Det tycker jag är bra”

Ofelia, högstadieelev på Kunskapsskolan Krokslätt

”ATT FRÄMJA LÄSNING ÄR VIKTIGARE ÄN NÅGONSIN”

Just nu arbetar Kunskapsskolan med ett biblioteksprojekt. Syftet är att göra skolbiblioteken till en tydligare pedagogisk resurs, men också implementera ett digitalt utlåningssystem. Många skolor har även satsat extra på läsfrämjande insatser.

– Läsförståelsen är grunden i alla ämnen, samtidigt kan vi se att läsningen generellt går ner. Att främja den är därför viktigare än någonsin, säger projektansvariga pedagogerna Helena Berggren.

Hallå där!

Kerstin Wirstedt, före detta grundskolechef, som precis har gått i pension.

Varför började du jobba inom Kunskapsskolan?

– En rekryteringsfirma ringde mig 2004 och frågade om jag var intresserad av rektorsuppdraget på Kunskapsskolan i Lund. Jag kollade upp vad verksamheten stod för och tyckte att arbets sättet lät spännande.

Vad var det du fastnade för?

– Att kunna jobba inom en snabbfotad organisation där man kan påverka. Men också elevsynen – att alla elever vill och kan lyckas under rätt förutsättningar.

De senaste elva åren har du jobbat nära rektorerna, först som regionchef och sedan som grundskolechef. Vad har de för betydelse för organisationen?

– Det är dem det hänger på. En skicklig rektor är grunden för att skapa en skola med kvalitet. Samtidigt måste varje rektor vara rätt för just den skolan.

Du har jobbat inom Kunskapsskolan i 16 år, varför har du stannat kvar?

– Inom verksamheten finns det en vilja att hela tiden förbättras och jag har dessutom kunnat växla mellan olika uppdrag. Sedan är tonåringar fantastiska att jobba med, även om de kan pröva tålmodet. Under Lundaskolans 10-årsjubileum träffade jag några före detta elever. Att de ville besöka sitt gamla högstadium kändes som att få högsta betyg, säger Kerstin Wirstedt.

Hos Magister Slöjd ska **alla elever** lyckas

Ludvig Widén undervisar i bild och slöjd på Kunskapsskolan i Norrköping och driver även Youtubekanalerna Magister Slöjd med flera tusen följare.

LUDVIG WIDÉN är en riktig veteran inom Kunskapsskolan. För åtta år sedan började han arbeta på skolan i Linköping och dessförinnan var han elev på Kunskapsgymnasiet i Norrköping. Nu firar Ludvig snart tio år som lärare. Som nyutexaminerad jobbade han i två år på en kommunal skola i Örebro men efter flytten hem till Östergötland blev det en lärartjänst på Kunskapsskolan i Linköping. Ett år senare fick han tips av sin kompis Elin. Kunskapsskolan i Norrköping sökte en slöjdlärare och Ludvig fick tjänsten.

Hur trivs du på jobbet?

– Jag trivs bra på Kunskapsskolan. Här är det både kul och intensivt. Det jag uppskattar mest är att kunna prova nya saker för att hela tiden göra undervisningen bättre. Som lärare driver jag ämneslag och har tillsammans med min kollega bedömningsansvar för 500 elever, så det är alltid mycket att göra. Sedan är närheten mellan elever och lärare stor på Kunskapsskolan, vilket är en fördel för hela verksamheten.

Vad tycker du är roligast, bild eller slöjd?

– Det varierar hela tiden. Det är alltid roligt att börja om på nytt med

en kurs och fundera på hur jag ska göra så att eleverna ska lyckas ännu bättre. På Kunskapsskolan finns en ambition att hela tiden utvecklas och vi vänder verkligen på alla stenar för att gå framåt.

Har din tid som elev på Kunskapsgymnasiet präglat dig i din lärarroll?

– På Kunskapsgymnasiet upplevde man allt som spännande. När jag var elev var allt nytt och många funktioner och hjälpmedel fanns inte ännu, till exempel den digitala plattformen Kunskapsporten. Men vi fick lära oss planera, genomföra och strukturera. Det var bitvis lite svårt men jag har nytta av det än idag. Det var häftigt att som före detta elev och nu som lärare få möjlighet att föreläsa på Kunskapsskolans Kick-off 2015, inför samtliga gymnasielärare.

Hur kommer det sig att du har en egen Youtube-kanal

– I ämnet slöjd är vi inte bortskämda med att ha läroböcker. Vill eleverna veta något får de alltid fråga läraren. Det fick mig att fundera på att göra något åt det och så föddes idén om att göra film som undervisar i ämnet. Tanken var att

eleven både skulle lära sig saker och att det skulle vara roligt. På den tiden jobbade jag på en kommunal skola och min dator klarade inte att redigera filmmaterial. På Kunskapsskolan fick jag en bättre dator och en kamera och kunde sätta igång. Det var både läskigt och kul för jag hade ingen erfarenhet av att göra film alls. Första filmen hette "Såga like a boss". Nu har jag fler än 2 000 följare och filmerna har visats cirka 300 000 gånger, vilket är jättehäftigt!

Du skriver läroböcker också!

– Det stämmer. Att jag fick möjlighet att skriva är riktigt kul. Det började med att min rektor, Markus Brunfelt, bad mig föreläsa på en konferens som Skolporten arrangerade och i publiken satt Emma från Natur & Kultur. Efteråt frågade hon om jag inte hade lust att skriva en bok i mitt ämne då förlaget letade efter nya förmågor. Nu är boken tryckt i tre upplagor.

I år fyller Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet 20 år. Vad tänker du kring det?

– Det är häftigt. Kunskapsskolan hade redan från början en plats att fylla i Skolsverige och har det fortfarande. Det är en seriös huvudman som hela tiden utvecklas och återinvesterar i verksamheten. Sedan känns det märkligt att tiden har rusat på så snabbt och att jag varit med så länge fast i olika roller.

Vad gör du själv om 20 år?

– Det är svårt att veta vad man gör om 20 år... Fast jag har en ny bokidé, "Fimpa klassrummet", som jag inte vågat ta fram ännu. Jag kommer säkert att undervisa, men det skulle vara kul att fortsätta filma och skriva. Sedan vore det roligt att utveckla sig som föreläsare. Jag och min fru träffades som studenter på Kunskapsgymnasiet och om två år så börjar vår dotter på Kunskapsskolan. Då sluts cirkeln liksom. ■

SÅ FÅR STRATEGIBANKEN ELEVER ATT SE KOPPLINGEN MELLAN ANSTRÄNGNING OCH LÄRANDE

Drygt 100 strategier ska hjälpa elever att plugga smartare

Att låta elever upptäcka strategier för att plugga smart är viktigt – det nämns hela 267 gånger i skolans styrdokument. Men hur lärare ska jobba med det här är inte lika tydligt. Därför skapades strategibanken.

ATT HJÄLPA VARJE ELEV att hitta strategier för hur hen lär sig bäst har alltid varit en av grundtankarna i Kunskapsskolans pedagogik. Och idén om att samla strategier för att plugga smart har grott under långt tid hos den avdelning inom Kunskapsskolan som arbetar med att utveckla undervisningen och pedagogiken. För två år sedan påbörjades därför arbetet med att skapa en egen strategibank – och våren 2020 kunde verktyget börja användas.

– Tack vare ett starkt lagarbete där alla verkligen fått

använda sina kompetenser och sina specialområden har vi kunnat bygga ett verktyg som inte liknar något annat som finns i skolan idag. Det känns fantastiskt att skolorna nu kan börja jobba med det här. Feedbacken hittills har varit väldigt positiv, säger Karin Rådberg, som är den som drivit projektet.

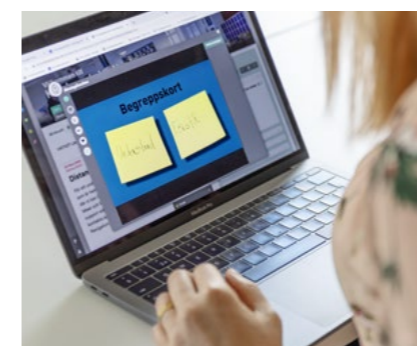
Hon berättar att strategibanken är kopplad till Kunskapsskolans digitala plattform Kunskapsporten. Där kan både elever och lärare ta del av de över 100 strategierna, få tips om vilka strategier som passar inom olika ämnen och vad som fungerar extra bra där man befinner sig just nu, i en viss kurs.

– Inom skolan har vi dubbla uppdrag, att arbeta med både den personliga och den akademiska utvecklingen. Eleverna ska få rätt ämneskunskaper, men också lära sig att ta ansvar för sina studier. Strategibanken är något som gynna alla, oavsett vilka förutsättningar man har från

början. Genom att testa olika studiestrategier kan eleverna reflektera över vad som händer när de gör på ett visst sätt och sedan välja det som fungerar bäst för dem, säger Karin Rådberg.

Hon menar att verktyget i sig inte är målet med projektet. Ambitionen har varit att eleverna ska stimuleras i att testa nya sätt att göra saker på och genom det inse att det finns en koppling mellan den egna ansträngningen, hur de pluggar och vad de lär sig.

– Det kommer man åt genom att ställa rätt frågor och undersöka vad som faktiskt funkar. Det handlar alltså om ett fördjupat lärande om sig själv, om hur just jag fungerar. Att sedan märka att det går lättare och bättre om man hittar rätt strategi är

FAKTA

Detta är strategibanken

- För två år sedan påbörjades Kunskaps skolans arbetet med att skapa en egen strategibank.

- Strategibanken lanserades tidigt våren 2020 och består av över 100 strategier.

- Strategierna kan användas av både lärare och elever i ämnesundervisningen och den personliga handledningen.

- Till alla strategier i strategibanken finns det text, ljud och en förklarande bild, som guidar eleverna. Till tio av strategierna finns också en film.

ju också ett sätt att öka motivationen, säger Karin Rådberg.

För lärarnas del blir strategibanken ett komplement till det kontinuerliga arbetet med att coacha eleverna i att sätta mål, planera och utvärdera sitt skolarbete.

– Det personliga mötet med läraren är fortfarande det allra viktigaste för att få eleverna att reflektera över sitt eget lärande, men detta utgör en förstärkning. Vi är övertygade om att ökad medvetenhet hjälper eleverna att nå längre.

De drygt 100 strategierna i banken har arbetats fram under en lång period och både lärare och elever har involverats. Men Karin Rådberg och hennes kollegor har också tagit hjälp av studenter från KTH. De har suttit med och lyssnat under olika intervjuer för att ge förslag på hur man skulle kunna bygga en bra struktur. Dessutom finns det naturligtvis ett stort forskningsunderlag bakom projektet.

– Självklart är det viktigt att det vi gör är väl underbyggt. Vi har bland annat inspirerats mycket av UR:s program "Plugga smart" och hjärnforskaren Anna Tebelius, men också av Petri Partanen och hans forskning om självreglerat lärande. Den handlar om att äga sitt eget lärande och se vilka strategier man ska använda för att nå sina mål, säger Karin Rådberg.

Till alla strategier i strategibanken finns det text, ljud och en förklarande bild, som guidar eleverna i hur de kan använda de olika strategierna. Till tio av dem finns det dessutom animerade filmer.

Idag är banken tillgänglig för elever och lärare i årskurs 6–9. Men det finns en efterfrågan från både gymnasiet och årskurs 4–5 att få börja använda verktyget.

– Det känns kul att intresset är så stort. Att ta strategibanken vidare ut till hela verksamheten är nästa steg. Det vore förstås också roligt att få dela med sig av det här till andra huvudmän runtom i landet, säger Karin Rådberg. ■

”Vi har byggt en strategibank med över 100 strategier, som både elever och lärare får nytta av.”

Karin Rådberg, projekt- och utvecklingsledare på Kunskapsskolan.

”Jag tränades i att lära känna och bedöma **min egen** förmåga”

I årskurs 5 blev frustrationen över skolsituationen för mycket för Anna och efter ett introduktionsmöte på Kunskapsskolan beslutade hon sig för att byta skola. Här berättar hon vad det var som blev skillnaden för henne.

NÄR ANNA VAR 12 år gammal slutade hon att gå till skolan.

– Jag gick i en rörig klass, hade otydliga arbetsuppgifter och när jag var färdig med uppgifterna fanns det inga nya att få. Det förutsattes att alla vi i klassen skulle utvecklas i samma takt och jag kunde sitta av flera lektionstimmar utan att göra någonting, säger hon.

Lärarna tyckte att det gick bra för henne men för Anna blev skolmiljön problematisk och hon började må allt sämre. När hon till slut slutade gå till skolan stod vuxenvärlden handfallen, berättar hon.

– I Sverige finns det tusentals ofrivilliga hemmasittare och ibland tänker jag att om jag inte hade hittat Kunskapsskolan så kanske jag inte hade kommit tillbaka till skolan.

När Anna var 13 år började hon i årskurs 6 på Kunskapsskolan i Lund. Här gick hon under hela högstadiet och fortsatte sedan till Kunskapsgymnasiet.

– Kunskapsskolan har betytt enormt mycket för mig, den blev min räddning och 2012 tog jag studenten, säger hon.

Anna minns att Kunskapsskolan, på skolavslutningen, alltid lyfte fram elever som presterat särskilt bra och att det inspirerade henne.

– Det kunde handla om någon som gjort en stor individuell utveckling eller som uppnått högsta betyg i alla ämnen. Jag undrade om det var möjligt för mig att få högsta betyg i alla ämnen. I sjätte klass fick vi svara på vilka betygsmål vi hade för årskurs 9. Det var en svår fråga och ovant att föreställa sig vad som kunde vara möjligt så långt fram i tiden. Men det var bra att sätta upp även långsiktiga mål för att ha något att sträva mot. Under åren på Kunskapsskolan tränades jag i att lära känna och bedöma min egen förmåga och jag fick värdefulla verktyg som gav mig just möjligheten att nå de mål jag själv hade satt upp.

Det bästa med Kunskapsskolan tycker Anna var att skolmiljön och att arbetssättet gick att anpassa utifrån varje elev.

– Min skolgång har tydligt visat på betydelsen av att befinna sig i rätt miljö och ha rätt förutsättningar för att lyckas och nå framgång. En viktig lärdom jag tagit med mig i mitt liv idag! Jag är tacksam över att vi har fritt skolval i Sverige. För mig innebar det en chans att komma tillbaka till skolan, till en skola jag själv hade valt, med tydliga mål och en möjlighet att själv välja de strategier som funkade för mig. På Kunskapsskolan hade jag mina bästa skolår.

Idag är Anna 27 år och är just nu föräldraledig med sin dotter hemma i Vasastan i Stockholm.

– Vad som varit särskilt värdefullt för mig och som jag tagit med mig i mitt vuxna liv är just arbetsmetodiken på Kunskapsskolan. Att ha en bra metod ger trygghet och en känsla av att själv äga sina projekt. ■

”Så klarade vi undervisningen på distans”

– Kajsa Rehnman om de nya utmaningarna i coronatider

Från en dag till en annan stängde Sveriges gymnasieskolor och elever och lärare fick övergå till distansundervisning. Kajsa Rehnman, rektor på Kunskapsgymnasiet Globen, berättar hur skolan tacklade de nya utmaningarna.

UNDER CORONAKRISEN har många sanningar och beprövade metoder kastats omkull och många verksamheter har fått laga efter läge. Det gäller även Sveriges gymnasieskolor. I mars 2020 kom plötsligt beslutet om att alla elever skulle studera hemifrån – och distansundervisningen blev ett faktum.

– I början var det oerhört många saker som skulle lösas. Jag funderade över om alla medarbetare skulle hinna lära sig Google Meet och om deras uppkoppling skulle fungera hemifrån? Liknande tankar hade jag gällande eleverna. En del bor dessutom trångt och har inte alltid förutsättningar för att kunna studera hemma på ett bra sätt, säger Kajsa Rehnman.

Men allt gick över förväntan, menar hon.

– Vi hade en studiedag där vi i personalen löste mycket

tillsammans. Flera medarbetare hjälpte till med tydliga och roliga instruktioner till elever och kollegor, och ämneslagen stöttade varandra. Situationen var ny för oss alla men vi skapade en känsla av att vi skulle lyckas tillsammans. På det sättet fick vi med oss elever och vårdnadshavare, säger Kajsa Rehnman.

Att ha en generös attityd gentemot varandra var också viktigt, menar hon. För visst strulade uppkopplingen och andra saker gick snett.

– Då skrattade vi åt oss själva och så försökte vi igen.

För att kontinuerligt samarbeta utifrån de nya förutsättningarna berättar Kajsa Rehnman att hon och medarbetarna hade återkommande digitala möten.

– Dessutom delade vår specialpedagog med sig av tankar från Pedagogik-Sverige. Och så hade Kunskapsskolans egen pedagogikavdelning workshops om distansundervisning.

Kajsa skrattar.

– Det var väldigt bra, fast det blev nästan för mycket tips och trix i början eftersom alla så gärna ville hjälpa till. Men jag imponerades av den öppenhet och skicklighet jag såg i arbetet med att bygga en bra undervisning tillsammans.

Hur hanterade eleverna det nya läget?

– I starten tyckte de flesta att det var toppen att få plugga hemma. Men ju längre tiden gick började allt fler att sakna den fysiska skolan. Vi jobbade hårt för att få alla att delta aktivt under skoldagen, säger Kajsa.

På Kunskapsgymnasiet Globen finns ju vårdprogrammet som innehåller olika praktiska moment. Hur genomför man den här typen av undervisning på distans?

– Den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen hann vi klara av innan vi gick över till distansundervisning. Andra praktiska moment utformade vårdlärarna så att de gick att genomföra hemma, ibland med familjemedlemmar som ”patienter”. Även lärarna i naturkunskap och kemi var kreativa och skickade till exempel hem lackmuspapper så att eleverna skulle kunna labba i köket.

”Den här situationen visar att vi människor är väldigt anpassningsbara och klarar betydligt mer än man kan tro.”

Vad är dina bästa tips för en lyckad distansundervisning?

– Att ha välplanerade lektioner, som ger variation, och att hitta digitala former för att bedöma elevernas kunskapsutveckling. Men också att försöka skapa nyfikenhet och intresse för att hålla alla på banan. Jag tror att de som under våren suttit mycket i möten på distans upptäcker hur snabbt man tappar fokus. Då kan man bara tänka sig hur det är för

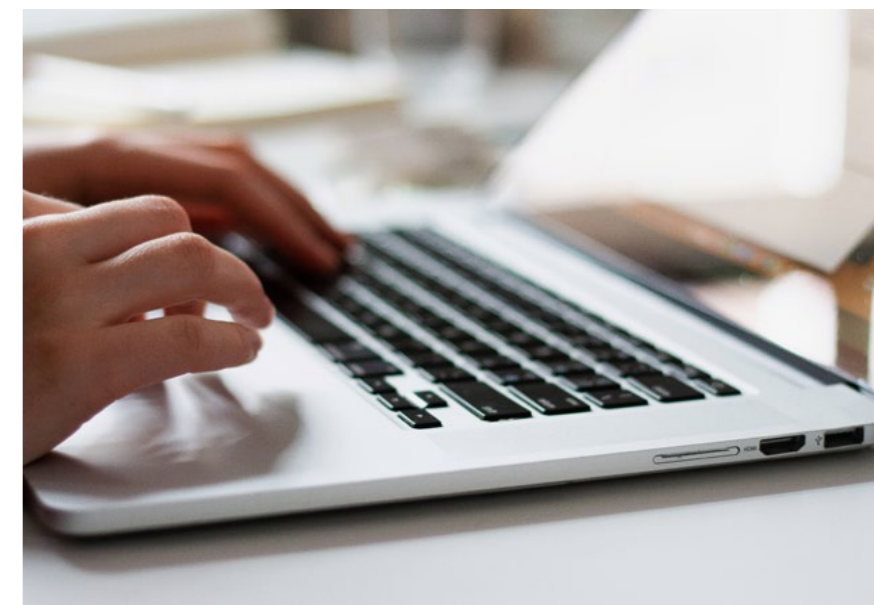

FOTO: UNSPLASH

eleverna som måste tillbringa hela dagar framför skärmen och lära sig saker.

Hur tycker du att Kunskapsgymnasiet generellt klarade att gå över till distansundervisning?

– Jag tror att vi har haft stora fördelar jämfört med många andra skolor. Vi jobbade ju redan mycket digitalt. Alla våra kurser fanns sedan tidigare på den digitala plattformen Kunskapsporten och i Google Classroom. Jag som rektor har enbart fått positiva reaktioner från elever och vårdnadshavare, många hejarop för att vi fick till detta så snabbt och proffsigt.

Hur har det fungerat med betyg och bedömning?

– Lärare gör hela tiden löpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling när de handleder och pratar med dem i klassrummet och i andra fysiska miljöer. För att kompensera för dessa möten anordnade vi mindre digitala gruppdiskussioner och enskilda digitala samtal. Men det blev ändå inte detsamma. En annan utmaning har varit prov och examinationer. Man kan formulera frågorna så att de inte är googlingsbara. Men att säkerställa vem som sitter bakom skärmen och skriver är knepigare.

Samtal kring elevernas kunskaper fungerar också. Men detta är något vi verkligen kan utveckla.

Vad tar du med dig från coronakrisen?

– Kriser svetsar oss samman och jag tror att eleverna kommer att uppskatta sin skola i högre grad efter det här. Jag, skolläda, lärarna och de övriga medarbetarna har tvingats överge gamla käpphästar och ta oss an utmaningar på nya sätt, vilket innebär lärande. Jag tror att vi alla kommer ta med oss massor, men ber att få återkomma om ett år när svaret på frågan blivit ännu tydligare, säger Kajsa Rehnman. ■

FAKTA

Kajsas bästa tips för distansundervisning

- Ha välplanerade lektioner.
- Skapa variation.
- Hitta digitala former för att bedöma elevernas kunskapsutveckling.
- Skapa nyfikenhet och intresse för att hålla alla på banan.

”Man måste ständigt vilja utvecklas”

En skola ska vila på vetenskaplig grund. Hur jobbar Kunskapsskolan för att utveckla pedagogiken och förbättra skolan för både elever och medarbetare? Om det berättar Kunskapsskolans vd Fredrik Lindgren.

GENOM ÅREN har Kunskapsskolan jobbat kontinuerligt för att ha ett nära samarbete med universitet och högskolor och på så sätt utveckla pedagogiken och koppla ihop den med samtida forskning.

En av de grundläggande värderingar som Kunskapsskolan vilar på är att drivas av just utveckling.

– Alltför ofta tycker jag att vi i den allmänna skoldebatten glömmer eller underskattar huvudmännens ansvar för att varje skola ska hålla hög kvalitet. Det är viktigt att hela tiden vara nyfiken på hur man kan göra saker och ting bättre på ett disciplinerat och systematisk sätt. Man måste ständigt vara öppen för att ompröva det sätt man arbetar på. Att inte stå och stampa på samma ställe utan hela

tiden jobba framåt är vår skyldighet, säger Fredrik Lindgren, vd på Kunskapsskolan Sverige.

För snart tre år sedan började Kunskapsskolans ledning tillsammans med den centrala pedagogikavdelningen att diskutera hur man skulle kunna ta klivet mot ett ännu närmare samarbete med akademien. Några av de saker man ville uppnå var att hitta nya och fruktbara vägar för pedagogiskt utvecklingsarbete på skolorna och samtidigt fördjupa och bredda samtalet kring utbildning, pedagogik och didaktik – både inom den egna verksamheten och nationellt. Ett resultat av diskussionen blev etableringen av ett vetenskapligt råd, där medlemmarna är fristående forskare och professorer inom områden som didaktik, pedagogik, pedagogisk psykologi och neurovetenskap. ▶

– Vi vill utvecklas och förfinas det sätt vi arbetar på och det vetenskapliga rådet är ett initiativ i den andan. Vi får kloka inspel och uppslag till vårt utvecklingsarbete och hjälp att hitta nya utvecklingsprojekt. Rådet bidrar också till en starkare koppling mellan praktik och akademi, vilket är till gagn för båda parter, säger Fredrik Lindgren.

Två gånger om årets träffas det vetenskapliga rådet på någon av Kunskapsskolans skolor för att diskutera och ge sina synpunkter på ett område inom Kunskapsskolans pedagogik. Medlemmarna får i förväg underlag till det ämnesområde som ska diskuteras och analyseras.

– Vi har till exempel tagit upp det personliga handledningssamtalet, som är en central del av vårt arbetssätt. Jag kan tänka mig att vi framöver dyker ned i områden som digitalisering, inte minst i relation till distansundervisning, men även undervisningskvalitet och matematikundervisning, säger

Fredrik Lindgren och fortsätter:

– Vi har genom år av utvärdering fått god kännedom om våra skolors gemensamma utvecklingsområden och denna kunskap ligger till grund för att välja ut olika områden inom pedagogiken som vi vill fokusera på. Under varje möte får forskarna även träffa och intervjua elever och lärare, vilket varit mycket uppskattat och en viktig input till diskussionerna.

Ordförande i det vetenskapliga rådet är Anders Jönsson, professor i didaktik vid högskolan i Kristianstad. Efter varje möte skriver han ihop en sammanfattning av det som sägs och detta material är sedan ett inspel för Kunskapsskolans fortsatta utvecklingsarbete.

– Forskarna ger oss också en referenslista där de hänvisar till litteratur som både kan stärka men också utmana det sätt vi arbetar på, säger Fredrik Lindgren.

Fredrik berättar att det som kommit fram på mötena sedan presen-

teras på Kunskapsskolans digitala plattform Kunskapsporten. På så sätt kan alla medarbetare ta del av diskussionerna som förs på mötena med det vetenskapliga rådet.

Ett av de externa forsknings-samarbeten som Kunskapsskolan i många år har varit en aktiv part i är det fristående forskningsinstitutet Ifous, både på styrelsenivå och i olika forskningsprojekt. Arbetet i ett av Ifous utvecklingsprogram har på en av grundskolorna bland annat inneburit att förfinas och utveckla metoder i undervisningen, för att möta pojkars och flickors behov. Just nu pågår ett arbete på pedagogikavdelningen där man bygger upp ett nätverk som ska sprida kunskaper från de olika forskningsresultaten inom organisationen.

– Vi är också aktiva i STLS, Stockholm Teaching and Learning Studies, där flera av våra lärare deltagit med och i olika praktiska forskningsprojekt, säger Fredrik Lindgren.

”Vi vill utvecklas och förfinas det sätt vi arbetar på och det vetenskapliga rådet är ett initiativ i den andan.”

Genom STLS har Kunskapsskolan även ett ULF-avtal* med Stockholms universitet, precis som med universitetet i Malmö och i Göteborg.

Utöver Kunskapsskolans externa samarbeten arbetar den centrala pedagogikavdelningen alltid med flera olika utvecklingsprojekt tillsammans med skolorna. Ett av de arbeten som pågått under ett antal år på skolorna är långsiktig planering av undervisningen. Det har varit ett viktigt fokus för att anpassa undervisningen utifrån

elevgruppen mot läroplanens mål.

– Allt det här utgår från vetenskapliga metoder för att säkerställa att vi får fram resultat som de facto leder till bättre resultat för våra elever. Men arbetet är inte bara positivt för eleverna. Det är också viktigt för att medarbetarna ska känna att de utvecklas och lär sig nytt. På det sättet skapar vi en naturligt utvecklingsdriven kultur, säger Fredrik Lindgren.

Själv tycker Fredrik Lindgren att forskning och diskussion kring motivation och uthållighet är ett särskilt intressant område.

– Dels kopplar det mycket till vår elevsyn och pedagogiska modell, dels tycker jag att det talas för lite om just detta i relation till hur vi ska utveckla svensk skola. Begreppet ”grit” var i ropet för något år sedan. Men vilka metoder och verktyg kan vi använda som bestående utvecklar elevernas förmåga att vilja och kunna ta till sig ny kunskap och utveckla nya förmågor?

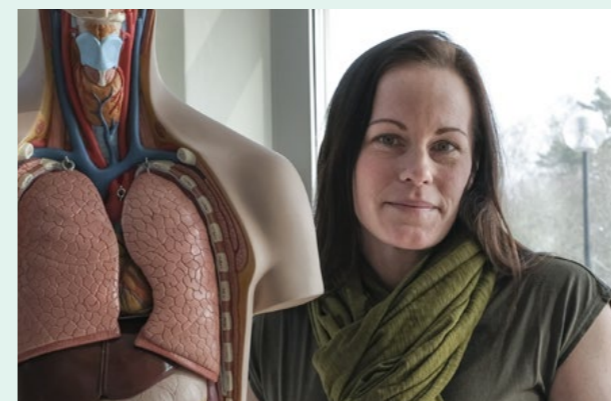
Det är väldigt intressanta och viktiga frågor, tycker jag.

Under 2020 firar Kunskapsskolan 20 år som huvudman och skola.

– Detta jubileumsår har vi valt att beställa och publicera ett antal vetenskapliga rapporter kring intressanta ämnen inom skolområdet i allmänhet, men ibland specifikt kopplat till Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet. Dessa rapporter hoppas vi både ska bidra till vår interna pedagogiska diskussion, men också ge andra i Skolsverige intressanta inspel och perspektiv på några av alla de viktiga skolfrågorna, säger Fredrik Lindgren. ■

*ULF-avtal är en nationell försöksverksamhet på uppdrag av regeringen, som bedrivs 2017-2021. Försöksverksamheten ska utveckla och pröva hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skola vad gäller forskning, skolverksamhet och lärutbildning.

Läs Kunskapsskolans rapporter på kunskapsskolan.se.

Hallå där!

Emma Rova, lektor och lärare på Kunskapsskolan Enköping.

Du har drivit ett biologiprojekt inom praktiska forskning i två år. Kan du berätta om det?

– Tanken bakom projektet föddes när jag gick från att undervisa på universitetet till grundskolan. Jag upptäckte att eleverna i grundskolan förväntades läsa sig till kunskap om ekosystemet, trots att biologi är ett praktiskt ämne. Mitt mål blev därför att införa fler fältstudier i grundskolan i form av genomtänkta och strukturerade undersökningar ute i naturen.

Nu är du klar med projektet. Hur gagnar din forskning eleverna?

– Jag har skapat ett elev- och läromaterial som nu finns på vår digitala plattform Kunskapsporten. Min förhoppning är att våra lärare i och med detta ska känna sig trygga i att undervisa i naturen och att det i sin tur leder till att eleverna får fler timmar ute i fält.

Hur har det här projektet utvecklat dig som lärare?

– Att beforska sin egen undervisning ger mycket. Något som blev extra tydligt är att flera av mina elever, som inte låg så högt betygmässigt, faktiskt strålade kunskapsmässigt. Det öppnade upp mina ögon för att olika elever behöver få möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Hur är det att bedriva praktiska forskning inom Kunskapsskolan?

– Det är en härlig och inspirerande upplevelse. Lärare, elever, föräldrar och ledning har alla varit positivt inställda. Vi som har jobbat med projektet har fått mycket stöd och hjälp, samt getts bra ekonomiska, praktiska och tidsmässiga förutsättningar.

Varför är den här forskningsformen viktig?

– Inom skolans värld måste vi sträva efter ständig utveckling. Men det är avgörande att en del av skolforskningen bedrivs av lärare för lärare, i den miljö och med de verkliga förutsättningar vi verkar i. Vi lärare kan se var behovet av utveckling finns i den undervisning vi bedriver.

Elever på äventyr i Indien

Kulturella upplevelser, nya vänner och ett bra underlag till sina gymnasiearbeten. Det fick de 11 elever som förra läsåret reste till Bangalore genom Kunskapsgymnasiets Indienprojekt.

– Jag blev så motiverad av den här chansen, säger Sissi från Norrköping.

DET ÄR EN tidig morgon i slutet av januari 2020 och månaden innan smittspridningen av corona tar fart i Sverige. En grupp förväntansfulla samhällselever från Kunskapsgymnasiet köar till incheckningen på Arlanda. Det har blivit dags att resa till Indien – en del i deras gymnasiearbete.

– Vi har skrivit klart mycket av teorin hemma. Nu känns det spännande att komma iväg och göra nästa del, säger Maja från Kunskapsgymnasiet Norrköping, samtidigt som hon lägger upp sin väska på bagagebandet.

Hon tillhör en av de elever från Kunskapsgymnasiets samhällsprogram, som i år 2 ansökte om att få delta i resan till Indien.

– Det här är ett projekt som har funnits i flera år och är något vi hoppas kunna fortsätta med i framtiden. Tanken är att ge eleverna nya erfarenheter, andra perspektiv och förståelse för olika kulturer och synsätt. Det är värdefulla kunskaper att ha med sig i livet, säger gymnasiechefen Stina Jonsson.

Kunskapsgymnasiets Indienresor genomförs och planeras inom ramen för Kunskapsskolans internationella verksamhet under ledning av Kunskapsskolan Education (KED). Resmålet läsåret 2019/2020 var mångmiljonstaden Bangalore.

Under en vecka hann eleverna med flera utflykter. Men framför allt samlade de in material till sina gymnasiearbeten. Det gjorde de ▶

Sissi och Maja från Kunskapsgymnasiet Norrköping var två av de elever som åkte till Bangalore.

Nils från Kunskapsgymnasiet Västerås tillsammans med elever på Kunskapsskolan i Bangalore.

”Satsningen går i linje med våra ledord och jag är glad att vi hann ge eleverna den här erfarenheten innan spridningen av corona bredde ut sig i världen.”

Stina Jonsson, gymnasiechef

genom att intervjua elever och lärare på Kunskapsskolan i Bangalore och på Sukrupa, en skolstiftelse som ger barn med sämre ekonomiska förutsättningar möjlighet till en bra utbildning.

– Jag blev så motiverad av den här chansen och gjorde verkligen mitt bästa. Det var fantastiskt att träffa alla barnen och lärarna på skolorna. Vi fick så fin kontakt, säger Sissi, från Kunskapsgymnasiet Norrköping, som skrev sitt gymnasiearbete om colorism i Indien tillsammans med skolkompisen Maja.

Nawal från Kunskapsgymnasiet Malmö valde istället att undersöka segregation och jämföra Indien med Sverige.

– Jag var intresserad av att titta på hur socioekonomiska förhållanden påverkar ungdomar och deras framtid. Att få göra det på det här sättet gav mig mycket – nya erfarenheter och chansen att uppleva kulturen i ett annat land. Det är något jag alltid kommer ha med mig, säger Nawal.

För Nils från Kunskapsgymnasiet Västerås blev resan en ögonöppnare.

– Den tog mig ur Sverigebubblan. I Indien är kontrasterna stora och

det finns en helt annan fattigdom än hemma. Det var jobbigt att se. Besöket på Sukrupa gjorde extra starkt intryck på mig. Barnen där hade så lite och var samtidigt så tacksamma över att få gå i skolan, säger han.

Stina Jonsson menar att det är detta som är syftet med projektet. Just att få nya perspektiv och samtidigt dela erfarenheterna med andra.

– På Kunskapsgymnasiet arbetar vi utifrån ledorden kunskap, gemenskap och utveckling. Vi säger att vi ger våra elever något mer än bara kunskap – och det stämmer. För även om alla inte kan åka till Indien genomsyrar de här tankarna vår skolkultur, både i det lilla och det stora, säger hon.

Sista kvällen innan det är dags att åka hem går Sissi, Nils, Maja, Nawal och de andra i gruppen varvet runt under middagen och delar med sig om vad de upplevt tillsammans med sina lärare. Det blir en stund där många har svårt att hålla tårarna borta.

– Det här har inte bara varit en trevlig resa. Vi har fått se så mycket och gemenskapen som skapats bland oss från Sverige är speciell. Vi har skrattat massor, kommit varandra väldigt nära och jag har känt att jag har kunnat vara mig själv. Detta blir ett minne för livet, säger Maja. ■

FAKTA

- Kunskapsgymnasiets Indienresor genomförs och planeras inom ramen för Kunskapsskolans internationella verksamhet under ledning av Kunskapsskolan Education (KED), genom projektet Global Buddies.

- Resmålet läsåret 2019/2020 var mångmiljonstaden Bangalore.

- Totalt var det elva elever från fem skolor inom Kunskapsgymnasiet som åkte till Bangalore. Från varje skola följde det även med en lärare.

STORT FOKUS PÅ SAMHÄLSENGAGEMANG HOS ÅRETS UF-FÖRETAG

Varje år tävlar Kunskapsgymnasiets UF-företag mot varandra i tävlingen Business Challenge. Årets segrare blev Equal Care UF från Kunskapsgymnasiet Norrköping. Deras idé var att ta fram plåster i fyra olika hudnyanser. Genom detta vill de bidra till likabehandlingsarbetet i samhället och ökad jämlikhet.

– Vi diskuterar ofta de här frågorna i skolan och kom in på debatten som pågick 2015 om smink och plåster, säger Karolina som är marknadsföringsansvarig för Equal Care.

ARBETET MED KUNSKAPSPORTEN HAR GETT EFFEKT

Den digitala plattformen Kunskapsporten är navet i Kunskapsgymnasiets verksamhet. Där planerar eleverna mycket av sitt skolarbete och hittar allt från studiestrategier och lokal skolinformation till vad de ska göra i olika kurser och steg. De senaste åren har huvudkontorets pedagogikavdelning jobbat med att utveckla Kunskapsporten. Och satsningen har verkligen gett effekt. På bara tre år har elevernas nöjdhet ökat med hela 22 procentenheter. Bra jobbat!

”DET BLIR ETT NATURLIGT SÄTT ATT BYGGA RELATIONER”

Kunskapsgymnasiets elever har varannan vecka enskild studiecoachning på schemat. I samtalen går de tillsammans med sin lärare igenom skolarbetet och planerar för hur de ska nå sina mål och utveckla strategier.

– Det här är ett sätt att stötta eleverna i deras personliga utveckling. Samtidigt skapas fina möten, där vi på ett naturligt sätt bygger viktiga relationer, säger Stina Myringer-Karlsson, chef för Kunskapsskolans pedagogik- och utvecklingsavdelning.

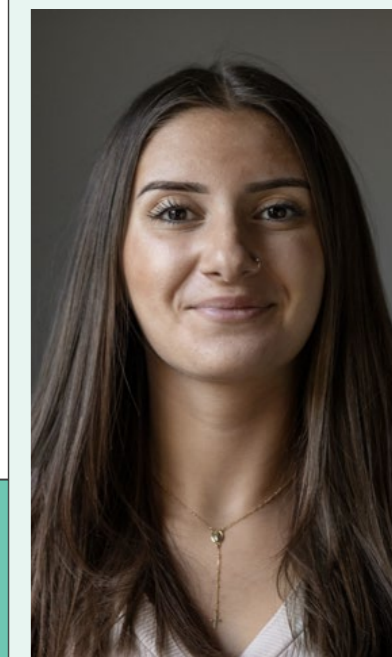

10 079

– Så många avgångselever har Kunskapsgymnasiet haft genom åren.

”Lärarna lär oss elever att vara stolta över oss själva”

Tone, elev på naturvetenskapliga programmet på Kunskapsgymnasiet Norrköping

Hallå där!

Nelly, elev på teknikprogrammet på Kunskapsgymnasiet Uppsala, som drömmer om att bli arkitekt.

Vad är det bästa med din skola?

– Att alla kommer så bra överens. Jag har nog aldrig haft så bra kontakt med mina lärare förut. De är väldigt öppna och man märker att de gillar sitt jobb. Även kontakten mellan oss elever är fin, säger hon.

Vad är det bästa med ditt program?

– Jag har alltid varit intresserad av arkitektur och nu när jag pluggar på teknikprogrammet känns det bara kul att gå till skolan, säger Nelly.

Varannan vecka får eleverna träffa sin studiecoach enskilt och gå igenom skolarbetet. Vad tycker du om skolans upplägg med studiecoachning?

– Det var något nytt för mig, men att prata med min mentor varannan vecka gör mig väldigt lugn. Man får en bra relation med sin lärare och hjälp att hålla koll på sitt plugg, säger Nelly.

På Kunskapsgymnasiet kan eleverna välja att läsa ett fjärde teknikår. Då får de en gymnasieingenjörsexamen.

Hon prisades för sina insatser som lärare:

**”Vi måste våga
nöta baskunskaper”**

Hon beskrivs som en person som låter eleverna lyckas och kan konsten att utmana och motivera.

– Jag tror man kommer långt som lärare om man är snäll och strukturerad, säger Helena Åström, som är den första medarbetaren inom Kunskapsgymnasiet som tilldelats det nyinstiftade lärarpriset Årets Bindekrans.

SKOLANS FRÄMSTA UPPDRAG är att ge eleverna bra ämneskunskaper och förmågor för att klara sig i livet. För att lyckas med detta är alla skolor beroende av kompetenta och duktiga lärare.

För att uppmärksamma några av de medarbetare på Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet som utmärkt sig extra mycket har lärarpriset Årets Bindekrans skapats. Det delades ut första gången i samband med terminsstarten i augusti 2019 och är numera en årlig tradition.

– Det här priset är en hyllning till läraryrket. Ett sätt att lyfta fram särskilt yrkesskickliga lärare och samtidigt ge dem möjlighet till ny stimulans. Som huvudman har vi förstås ett ansvar för våra egna medarbetare, men också

för hela professionen, inte minst i tider då fler behöver lockas att välja eller stanna kvar i yrket, säger Kunskapsskolans vd Fredrik Lindgren.

Tanken med Årets Bindekrans är att varje år dela ut pris till en lärare på grundskolan och en på gymnasiet.

– Vi vill uppmärksamma fina insatser på våra skolor. Förutom äran får pristagarna 50 000 kronor vardera att använda till kompetensutveckling. Det är ett sätt att uppmuntra ett bra jobb och samtidigt bidra till en fortsatt yrkesmässig utveckling, säger Fredrik Lindgren.

Helena Åström var den första medarbetaren någonsin att tilldelas Årets Bindekrans för gymnasiet. Hon är lärare i svenska, svenska som andraspråk och historia och arbetar sedan sex år tillbaka på Kunskapsgymnasiet Malmö. Innan dess jobbade hon många år på Kunskapsskolan Lund.

I motiveringen till priset beskrivs Helena som en person med höga förväntningar, som skapar goda resultat och har ett professionellt och vetenskapligt förhållningssätt. Dessutom står det att hon är lika uppskattad bland eleverna som arbetskamraterna. Och på frågan om vad hon själv tycker mest om med läraryrket svarar hon alla de möten hon får uppleva under en dag.

– Att träffa eleverna är definitivt det allra bästa med mitt jobb. Det blev extra tydligt för mig när vi gick över till distansundervisning under coronakrisen. När jag inte träffar eleverna som vanligt saknar jag dem. Man blir pigg och glad av att vara runt ungdomar. De ger energi och det blir fart och fläkt, säger hon.

Helena Åström tycker att en bra skola kännetecknas av två saker. Dels att elever och personal trivs och dels att det finns ett uttalat fokus på kunskap.

– Det är viktigt att det professionella samtalet handlar om hur elevernas kunskaper ska öka, inte hur betygen ska höjas. Jag är glad att jag jobbar på en skola som förstår detta, säger Helena.

Det här är också något hon har i ryggmärken när hon undervisar.

– Som jag ser det måste man våga nöta baskunskaper. Ibland vill eleverna ta den snabba vägen, men att få in grunderna kan ta tid och då är det viktigt att låta det göra det. Eleverna ska få de ämneskunskaper de behöver och inte bara plugga till ett prov.

**”Jag tror man
kommer långt som
lärare om man är
snäll och
strukturerad.”**

Hur är man en bra lärare?

– Det kan man nog vara på väldigt många olika sätt. Men det skadar nog inte att vara påläst och glad. Jag tänker mycket på de lärare jag själv har haft, på de jag tyckte om. En glad person smittar och gör andra glada. Om eleverna har en positiv grundinställning tror jag att det blir lättare att lära sig, säger Helena.

Under företagets kickoff 2019 blev Helena Åström, tillsammans med NO-läraren Jenny Ljung från

Torbjörn Bindekrans tillsammans på scen med Helena Åström under prisutdelningen hösten 2019.

Kunskapsskolan Uppsala Norra, hyllad inför kollegor från både den egna och andra skolor. Det vara då de första Bindekrans-pristagarna i Kunskapsskolans historia tillkännagavs.

– Jag blev förvånad och jätteglad på samma gång när jag ropades upp. Det var absolut inget jag hade förväntat mig. Samtidigt kändes det oerhört fint och hedrande, säger hon.

Hon tycker det är bra att priset främjar kompetensutveckling. Men vad hon ska göra för pengarna har hon inte bestämt än.

– Jag funderar på någon typ av studieresa och vill verkligen göra något bra av det här. Men jag har haft lite svårt att bestämma mig. Det är mycket pengar och jag vill vara säker på att jag tar tillvara på chansen på bästa sätt, säger hon.

Varför är kompetensutveckling viktigt inom skolan tycker du?

– Att ge möjlighet att prova nya saker är det bästa sättet att behålla sin personal på, tror jag. Annars testar man nytt genom att byta jobb. På Kunskapsgymnasiet finns det en tydlig tanke kring det här och det är bra. Jag har fått chansen att göra en massa saker och vara med i flera olika projekt. Till exempel ett som Malmö

universitet jobbar med just nu, som handlar om att minska avståndet mellan forskning och praktik. Att få de här möjligheterna gör jobbet roligt, säger Helena Åström.

Hösten 2020 kommer Årets Bindekrans att delas ut för andra året. ■

FAKTA

År 2019 instiftade Kunskapsskolan i Sverige AB lärarpriset Årets Bindekrans i pionjären Torbjörn Bindekrans anda.

Så här lyder kriterierna för priset:

”Årets Bindekrans går till en lärare som systematiskt, med höga förväntningar, stort engagemang och kreativitet, visat på förmågan att bygga goda relationer med sina elever. Läraren har fått eleverna att ta en aktiv roll i sin läroresa, vilket lett till att de nått längre än de trodde var möjligt – både när det gäller ämneskunskaper och förmågor. Årets Bindekrans-lärare är en aktiv, lösnings- och målfokuserad lagspelare som personifierar Kunskapsskolans pedagogiska idé och värderingar.”

Rektorn:

”Den personliga handledningen är grundbulten”

Hon har arbetat inom skolans värld sedan 1974

– och tröttnar aldrig.

– Jag tycker om att leda och hjälpa människor att växa i sina roller. Den utmaningen gör det alltid roligt att gå till jobbet, säger Camilla Conradzon, som har funnits i företaget sedan starten och nu är rektor på Kunskapsskolan Tyresö.

ATT HON ÄR gammal i gamet är en underdrift. Camilla Conradzon är lågstadielärare i grunden och har en diger erfarenhetslista i bagaget. Redan 1974 startade hon sin karriär inom skolans värld. Sedan dess har hon haft flera olika roller som lärare, biträdande rektor och rektor inom både kommun och friskola.

I Kunskapsskolans regi började Camilla Conradzon den 1 april år 2000. Något hon minns mycket väl.

– Det var en spännande tid precis i uppstarten. Jag blev headhuntad av rekryteraren som anställde alla de första skolcheferna, som vi kallades då. I gänget fanns bland andra pionjärerna som utformade grunden i Kunskapsskolans pedagogik, Torbjörn Bindekrans och Birgitta Ericsson, säger Camilla Conradzon. Idag basar hon över Kunskapsskolan

Tyresö. Ett förtroende hon haft sedan fem år tillbaka.

– Jag har arbetat som rektor på flera skolor. Mitt första uppdrag inom Kunskapsskolan var att dra igång grundskolan i Enskede. Sedan gick jag vidare, startade Kunskapsskolan Fruängen och fortsatte att jobba på vår skola i Täby innan jag hamnade här i Tyresö. Jag stormtrivs i min roll och fasar för pensionen, säger hon.

På sin resa genom skolvärlden har Camilla Conradzon skaffat sig mycket kunskap om allt från organisation till hur man jobbar med sina medarbetare. En sak hon blivit övertygad om är att det lönar sig att våga vara en stark ledare.

– I vardagen har personalen behov av en rektor som tar beslut och har fingertoppskänsla även för det lilla. Men man måste också kunna ta ett steg tillbaka och ändra sig om det

visar sig att man har tänkt fel. Ingen gör rätt jämt och den insikten behöver man ha, säger Camilla Conradzon.

Under de 20 år hon har jobbat inom Kunskapsskolan har hon varit med om en stark utvecklingskurva, både inom företaget och samhället i stort.

– Tänk, från början använde vi overheadapparater på våra informations-

möten, säger hon och skrattar när hon minns tillbaka.

Camilla kommer ihåg hur det var när hon skulle starta skolan i Enskede. Hur en granne tipsade om att socialtjänstens gamla lokaler var lediga och att det var just där som verksamheten sedan flyttade in och finns än idag. Men också hur människor inför skolstarten vallfärdade till det första informationsmö-

tet och att det blev så fullt att alla inte fick plats.

– Det har varit fantastiskt att få vara med om allt det här. Kunskapsskolan har lyckats skapa en verksamhet som hela tiden ligger i framkant. Både hos ledningen och ute på skolorna har det alltid funnits en vilja att hjälpas åt och dela med sig av sina idéer. Det tror jag att man kommer långt med, säger Camilla.

Du har ju arbetat på många olika skolor. Hur tycker du att Kunskapsskolans arbetssätt fungerar för olika elevgrupper?

– En del tror att vissa inte klarar vårt upplägg, men jag skulle säga att det är tvärtom. Det fungerar för alla i och med att vi utgår från individen. Jag har haft elever som har sagt att de nog inte skulle ha gått till skolan alls om de inte hade börjat på Kunskapsskolan. Jag tror att det handlar om att vi visar att vi bryr oss om att alla ska lyckas.

Du kan ju Kunskapsskolan utan och innan. Hur skulle du beskriva själva arbetssättet?

– Den personliga handledningen, som finns på schemat varje vecka, är grundbulten. De enskilda samtalen mellan lärare och elever skapar nära relationer. De ger förutsättningar för att eleverna ska lära sig att planera, men uppföljningen blir också ett kvitto på att de är på rätt väg i sin kunskapsutveckling.

Kan du nämna några stora saker som har hänt genom Kunskapsskolans historia?

– Det finns så mycket. Men steget från hela nybyggarandan i början, där jag ibland kände att jag inte hade full koll, till den proffsiga kvalitetssäkring vi har idag. Vi jobbar gemensamt med att våra elever ska nå sina mål och möter alla på deras nivå. Att vi numera har vår egen digitala plattform Kunskapssporten är också stort och att Kunskapsskolan Tyresö fick Kvalitetspriset år 2015 kändes väldigt fint, säger Camilla.

Trots sina många år som skolledare är det fortfarande en sak som är extra speciell för henne – som återkommer varje läsår.

– Jag blir fortfarande lika rörd när jag avtackar eleverna på skolavslutningarna och får önska dem lycka till med fortsatta studier. Det är häftigt att få uppleva det om och om igen, säger Camilla Conradzon. ■

Rapporten visar att eleverna förtjänar sina betyg

Varför skiljer sig Kunskapsskolans betygssättning mot andra huvudmäns - och hur ser skillnaderna ut? Svaret på de här frågorna ges i en färsk rapport som publicerats i anslutning till Kunskapsskolans 20-årsjubileum.

DET VAR DE SENASTE årens debatt om glädjebetyg och betygsinflation som fick Kunskapsskolan att ta extern hjälp med att granska sin egen betygssättning.

– Även om Skolverkets statistik alltid har visat att vi haft en god överensstämmelse mellan nationella prov och slutbetyg har det funnits skillnader mellan oss och andra huvudmän. Vi ville fördjupa analysen för att förstå vad som ligger bakom avvikelserna, säger Karin Carlsson, kvalitetssamordnare på Kunskapsskolan.

Kunskapsskolan bad därför forskarna Dany Kessel och Elisabet Olme om hjälp. Genom att jämföra skill-

naden mellan slutbetyg och nationella prov för elever i Kunskapsskolan med samma siffror för elever på andra skolor har Kessel och Olme kunnat visa hur avvikelserna ser ut i svenska, engelska och matematik. En slutsats är att Kunskapsskolan i sin betygssättning är mer benägen att följa resultatet på de nationella proven än andra huvudmän.

– Det som framkommer i rapporten är att de andra huvudmännen avviker mer än oss från de nationella proven – vilket gör att vi avviker från de andra huvudmännen, säger Karin Carlsson.

En annan slutsats är att fler elever på Kunskapsskolan som skrivit F på de nationella proven får ett godkänt betyg jämfört med elever i andra skolor. Detta är enligt rapporten den viktigaste förklaringen till Kunskapsskolans betygsavvikelse och fenomenet återfinns i samtliga ämnen som granskats.

– Vårt uppdrag är ju att få eleverna att nå godkänt, så det är en bra avvikelse, förutsatt att de verkligen tar sig

till godkänt-nivån. De elever som ligger på gränsen är oftast de som har svårast att klara långa och krävande provtillfällen. Eftersom vi följer varje individ nära och sätter in insatser direkt där det behövs kan vi lyckas bättre än andra skolor. Samtidigt dokumenteras alla avvikelser från nationella proven, säger Karin Carlsson.

En annan skillnad mot de andra huvudmännen är att Kunskapsskolan är mindre benägen att sänka en elevs betyg jämfört med resultatet på de nationella proven.

– Vi är skickliga när det gäller att anpassa undervisningen för att alla elever ska nå kunskapskraven. Därav får färre elever ett lägre slutbetyg än resultatet på det nationella provet jämfört med andra skolor, säger Karin Carlsson.

I matematikämnet visar rapporten att det är något vanligare på andra skolor än på Kunskapsskolan att eleverna får ett högre betyg än resultatet på de nationella proven.

– I matematik är de andra huvudmännen mer generösa, totalt sett och

FAKTA

Rapportens innehåll i korthet

• Rapporten visar att Kunskapsskolans betygssättning i kärnämnen generellt ligger mer i linje med resultaten på de nationella proven jämfört med andra skolor.

• Kunskapsskolan är mer benägen att godkänna elever som fick F på de nationella proven än andra skolor. Denna benägenhet verkar förklara det mesta av skillnaden i betygsavvikelse mellan Kunskapsskolan och andra skolor.

• Elever på Kunskapsskolan får mer sällan lägre betyg än resultaten på de nationella proven, jämfört med elever på andra skolor. Detta gäller även elever på andra skolor.

• Rapporten i sin helhet finns att läsa på foretaget.kunskapsskolan.se

för alla betygssteg utom F. Vi höjer fler från F till E, och vi sänker färre elever till ett lägre betyg än resultatet på det nationella provet. För vår del handlar det om i snitt 1–2 elever per skola som får ett högre betyg, säger Karin Carlsson.

I svenskämnet är det något vanligare att Kunskapsskolans elever får ett högre betyg än eleverna i de andra skolorna, jämfört med nationella proven. Även här återfinns den stora skillnaden mellan provresultat och betyg på F-nivån, samt att Kunskapsskolan inte lika ofta sänker elevernas betyg.

– I svenskan har vi totalt sett en liten avvikelse uppåt, men för betyget E och högre har vi ingen avvikelse alls. Återigen är det fler av de elever som balanserar på godkänt som får ett högre betyg hos oss än i de andra skolorna, säger Karin Carlsson.

I engelska får elever generellt något lägre betyg än resultatet på det nationella provet. I Kunskapsskolan korresponderar betyget mer med provresultatet än i jämförelsegruppen. Det innebär att Kunskapsskolans elever får högre betyg, samtidigt som avvikelsen mellan betyg och provresultat är större hos de andra huvudmännen.

– I engelskan finns det en mer restriktiv hållning generellt sett vad gäller betyg. Här är det tydligt att vi är mer benägna att följa resultaten på de nationella proven och återigen är den viktigaste skillnaden F-nivån, säger Karin Carlsson.

Hon anser att rapporten både har gett ökad klarhet i betygsfrågan och är ett viktigt underlag för vidare analyser.

– Det här ger oss stärkt självförtroende i att vårt arbete med betyg och bedömning håller hög kvalitet, men det finns områden vi kan fördjupa oss mer i. Avgörande för en rättvis och rättssäker betygssättning är kompetenta lärare, undervisning som går hand i hand med resultatuppföljningen och en genomtänkt bedömningsprocess, säger Karin Carlsson. ■

”Vi kände inte igen oss i den bild som ofta målas upp. Nu är vi stärkta i uppfattningen att våra elever förtjänar sina betyg.”

Karin Carlsson, kvalitetssamordnare på Kunskapsskolan.

Med fokus på att **utveckla** undervisningen

Det senaste året har det pågått ett stort förändringsarbete inom Kunskapsgymnasiet. För att eleverna ska kunna nå högre resultat jobbar man med en ny organisationsmodell där fokus ligger på att utveckla undervisningen. Dessutom har en ny ledarskapsutbildning, som ingår i alla program, tagits fram.

NY FORSKNING och nya rön gör att en skola aldrig kan eller ska stå still. För att vara en skicklig huvudman krävs det att man arbetar aktivt med och är öppen för skolutveckling. Det menar Petter Enlund som är en av dem som från centralt håll ansvarar för utvecklingen av undervisningen på Kunskapsgymnasiets skolor runt om i landet. I det nya projektet, som pågått det senaste året, jobbar han med att upprätta en process som ska sätta fokus på hur undervisningen ska bli ännu bättre.

– Jag arbetar med rektorer och biträdande rektorer på skolorna som i sin tur arbetar tillsammans med lärarna i själva processen. Vi vill stärka de delar vi tycker är bra och till exempel lyfta den individuella, personliga kontakten mellan lärare och elev, som finns med i undervisningen, säger Petter och fortsätter:

– Vi arbetar också med en ny schemastruktur vilket innebär att inne-

hållet och metoderna för lektionerna ses över. Detta gör vi bland annat för att stärka kopplingen mellan studiecoachningen och ämnesundervisningen. Det är en utvecklingsprocess som inte går över en natt och det är inte heller tanken. De förändringar vi vill göra sker successivt över tid och tillsammans med lärarna, säger Petter Enlund.

Alla rektorer och biträdande rektorer inom Kunskapsgymnasiet genomför bland annat lektionsobservationer under två givna perioder, en på hösten och en på våren.

– Observationerna registreras i ett digitalt verktyg för att resultatet ska kunna analyseras på såväl skolnivå som på övergripande nivå. De lärdomar vi får av det här används sedan för att utveckla undervisningen och sätts i relation till skolornas kvalitetsplaner. Materialet ska också användas i lokala undervisningsutvecklande samtal, säger Petter.

Förutom att vässa undervisningen

FAKTA

Mer om kvalitet och studiecoachning

- Varje skola har en kvalitetsplan för sin verksamhet för att följa och utveckla rätt saker så att utbildningen blir så bra som möjligt. I kvalitetsplanen definieras mål för verksamheten samt aktiviteter för att nå dessa mål. Kvalitetsplanen anpassas och skrivs om inför varje läsår, arbetas med löpande under terminerna och utvärderas vid slutet av läsåret.

- Varje elev har en lärare som är elevens studiecoach och som eleven träffar varannan vecka. Genom studiecoachningen får varje elev hjälp att planera sina studier, hitta studiestrategier som funkar för eleven i respektive ämne samt reflektera kring möjliga vägar för att nå sina studiemål.

”Det här är en spännande process där vi definierar och utvecklar undervisningen.”

Petter Enlund är projekt- och utvecklingsledare på Kunskapsskolans pedagogikavdelning.

ytterligare är syftet med gymnasieprojektet också att stärka en gemensam ”undervisningsidentitet” för Kunskapsgymnasiet.

– Vi som arbetar centralt samordnar resultaten från skolorna för att det ska landa i en undervisningsidentitet som alla Kunskapsgymnasiets skolor arbetar efter. Tanken är att man som lärare ska få stöd i att utveckla sin undervisning men också att eleverna ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen på Kunskapsgymnasiet. På lokal nivå arbetar vi med respektive skolas fokusområden. Bland annat genom gästföreläsningar, litteraturstudier och kollegialt arbete, säger Petter.

En viktig del i Kunskapsgymnasiets undervisning som Petter lyfter flera gånger under intervjun är studiecoachningen.

– Den är jätteviktig och unik för oss. Genom den har vi möjlighet att se hela eleven och på så sätt ge stöttning på flera olika sätt. Till exempel genom samtal kring studiestrategier,

hur eleverna kan ta till sig ämnesundervisningen såväl som samtal kring motivation och välmående. Vi ser studiecoachningen som en viktig del i ämnesundervisningen. Det har också varit en viktig komponent när skolorna arbetat med distansundervisning, säger Petter.

Han berättar att anledningen till att fokus för utvecklingsarbetet ligger på ämnesundervisningen och lektionsinnehållet är att det är där skolan påverkar elevernas studieresultat som mest.

– Man brukar säga att lärarens undervisning kan påverka studentens resultat med upp till 30 procent, säger Petter och fortsätter:

– Hela det här arbetet är väldigt roligt, med spännande frågor kring både lärande och undervisning. Det svåraste brukar vara att samla alla personer som ska vara involverade, men detta har vi arbetat ihop tillsammans! Lärare och rektorer på alla skolor har varit och är med på resan. ■

LÄSTIPS

Är du intresserad att läsa en av de forskningsartiklar som inspirerat till undervisningsutvecklingen inom Kunskapsgymnasiet kan du läsa Åsa Hirschs rapport på [tandfonline.com](https://www.tandfonline.com).

Därför får eleverna lära sig självledarskap

Sedan ett år tillbaka läser alla elever på Kunskapsgymnasiet, förutom sitt program, också en ledarskapsutbildning med inriktning mot självledarskap.

Här berättar Sofia Jidbratt, projekt- och utvecklingsledare på Kunskapsskolans pedagogikavdelning, om grunden till den nya satsningen.

– Vi vill ge våra elever något mer, säger hon.

FÖR TVÅ ÅR SEDAN började Kunskapsgymnasiet en ny fas i sin utvecklingsresa för att ge eleverna en ännu bättre utbildning. Ambitiösa undersökningar internt, externt och med universitet och näringsliv visade vilka kunskaper och kompetenser som var värdefulla att ha med sig i framtiden. Efter en tids arbete togs nästa stora steg för att öka mervärdet för eleverna. Då utvecklades en ny pedagogik och en ledarskapsutbildning, som nu ingår i varje program.

– Det är viktigt att understryka att vi inte menar ledarskap som i chefskap. På dagens och kanske

än mer på morgondagens arbetsmarknad, kommer förmågan att kunna leda sig själv att få allt större betydelse, säger Sofia Jidbratt, som arbetar som projekt- och utvecklingsledare på Kunskapsskolans pedagogikavdelning.

Det är hon som ansvarar för ledarskapsutbildningen på Kunskapsgymnasiet, samtidigt som hon också är universitetsadjunkt i didaktik vid Malmö Universitet.

Sofia Jidbratt menar att vi lever i en mycket föränderlig tid och att många av de jobb som våra gymnasieungdomar kommer att ha i framtiden inte ens existerar idag.

– Vi är därför övertygade om att

det kommer att vara till våra elevers fördel att ha med sig olika viktiga ledarskapsförmågor i livet, säger Sofia Jidbratt.

Det övergripande syftet med ledarskapsutbildningen är att den ska underlätta och ge verktyg och strategier för att eleverna mer effektivt ska kunna styra upp sina studier. Kunskapsgymnasiet har ända sedan starten av den första skolan år 2000 arbetat med självledarskap genom dialog mellan lärare och elever, under bland annat studiecoachningssamtalen.

– I och med framtagandet av ledarskapsutbildningen ville vi utveckla, fördjupa och tydliggöra detta arbete för våra gymnasieelever. Det är en viktig komponent i Kunskapsgymnasiets koncept och en del i att låta våra elever utvecklas i sin individuella riktning för att nå sin fulla potential, säger Sofia Jidbratt.

Under de tre år som eleverna går på gymnasiet har de studiecoachningssamtal varannan vecka enskilt och varannan vecka i små grupper.

– Det handlar om att lära sig och tränas i att leda sig själv och andra och i förlängningen vara med och påverka samhället. Vi jobbar med ledarskap på tre nivåer: individ, grupp och samhälle. Förmågan att kunna samarbeta tränas framförallt i studiegruppen, men även i ämneskurserna, säger Sofia.

Hon leder en arbetsgrupp med representanter från Kunskapsgymnasiets alla skolor, där både ledarskapsansvariga och studiecoachansvariga ingår.

– De medarbetare som har de här ansvarsrollerna samarbetar för att få en helhetssyn på studiecoachningen. Tillsammans med Kunskapsskolans företags- och vuxenutbildning SkillEd jobbar vi med utveckling av utbildningen och har tagit fram de utbildningsmoduler om ledarskap som utbildningen består av. Genom kurserna vill vi ge våra elever något mer och göra dem väl förberedda för den framtid de ska möta efter sin skoltid hos oss, säger Sofia Jidbratt. ■

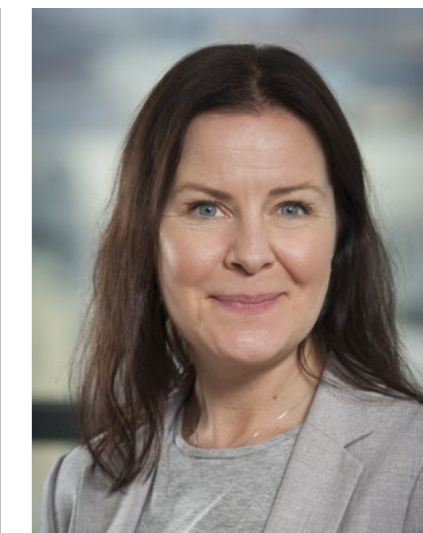
”Det handlar om att lära sig och tränas i att leda sig själv och andra och i förlängningen vara med och påverka samhället.”

FAKTA

Kunskapsgymnasiets ledarskapsutbildning – tre olika nivåer

Kunskapsgymnasiets elever tränas i att leda sig själv och andra och i förlängningen vara med och påverka samhället. Under tre år arbetar eleverna med ledarskap på tre olika nivåer.

- Fokus på eleverna som individer.
- Fokus på ledarskap i grupp.
- Fokus på samhället och hur eleverna kan vara med och påverka det.

”Vilken kraft det finns i att gå samman i en kris. Det känns hoppfullt inför framtiden, nu när vi går ganska osäkra tider till mötes.”

Kristin Arnberg

SkillEd omskolade personal under coronakrisen

Kunskapsskolans företags- och vuxenutbildning SkillEd fick hektiska tider när coronakrisen kom. Först sattes flera av de ordinarie uppdragen på paus, som i så många andra liknande verksamheter. Sedan startade det intensiva arbetet med att omskola människor för jobb inom vård och omsorg.

DET VAR UNDER påskhelgen som SkillEd fick en förfrågan från kompetensföretaget Novare om att sätta samman en introduktionsutbildning för att stötta vården.

– Samtidig som många människor blev permitterade eller varslade fanns ett enormt behov av extrapersonal inom vård och omsorg. Här kunde vi tillsammans med några andra aktörer göra en viktig insats, säger Kristin Arnberg, som ansvarade för den fysiska utbildningen.

Men det var snabba ryck som gällde. Bara en vecka efter att förfrågan kom skulle utbildningen starta. SkillEd fick god användning av sin vana att på kort tid sätta samman skraddarsydda utbildningar.

– Jag trodde aldrig att jag skulle lära mig så mycket om handtvätt, hygien och förflyttning, säger Kristin Arnberg.

På rekordtid skulle alltifrån personalrekrytering, lokaler, material och utbildningsinnehåll vara på plats – allt utifrån uppdragsgivarens vision. Dessutom skapades en digital kurs som komplement i SkillEds lärplattform. Därefter kunde medarbetare från exempelvis hotell- och restaurangbranschen få möjlighet till en nystart i en annan bransch.

– Det känns alltid meningsfullt att hjälpa människor att utvecklas professionellt, men det här kändes extra bra. Vi kunde ge personer som var i ett yrkesmässigt vägskäl chansen att bidra i ett extremt viktigt arbete mitt i krisen, säger Kristin Arnberg.

Kursdeltagarna skulle lära sig både praktiska och teoretiska delar. I teorin fick de till exempel kunskaper om smittspridning, coronaviruset, värdegrund och äldres sjukdomar.

Under praktiken fick de istället lära sig grunden i omvårdnad av vårdtagare, hygien och förflyttning. Deltagarna fick sedan komma ut till arbetsplatser inom Stockholms stad och Attendo för att stötta ordinarie vårdpersonal.

– Efter utbildningen matchade Novare varje person med rätt arbetsplats utifrån erfarenhet, intresse och behov och redan veckan efter utbildningen hade många börjat sina nya jobb, berättar Kristin Arnberg.

Utbildningen var en del av det så kallade Beredskapslyftet, ett initiativ från Wallenberg Foundation och Novare. Medarbetare från flera företag deltog i projektet. Spotify lånade ut lokaler och Kungshol-

mens Västra Gymnasium lånade ut metodrum och sakkunnig undervisande personal. Även SilverLife och Kunskapsgymnasiet bidrog med lärare till kursen.

– Vilken kraft det finns i att gå samman i en kris, säger Kristin Arnberg. Det känns hoppfullt inför framtiden, nu när vi går ganska osäkra tider till mötes.

Hon tror att erfarenheterna från Beredskapslyftet kommer att bli användbara när Sverige och hela världen ska få fart på ekonomin igen.

– Många människor kommer behöva omskola eller vidareutbilda sig. Det är förstås en otroligt svår situation för den som blivit av med jobbet, men här vill jag ge hopp och tillförsikt. Det finns alltid en väg framåt och man kan få kvalificerat stöd under resans gång, säger Kristin Arnberg. ■

FAKTA

• År 2016 startades SkillEd, som är en del av Kunskapsskolans i Sverige AB. Utgångspunkten var att utveckla Kunskapsskolans idé om en personligt utformad utbildning till kompetensutveckling för vuxna inom företag, myndigheter och organisationer.

• SkillEd har sedan dess vidareutvecklat sitt erbjudande inom ledarskap, teamutveckling, kommunikation, kursledning och integration.

Hallå där!

Peje Emilsson har många strängar på sin lyra, bland annat från PR-branschen. För drygt 20 år sedan bestämde han sig för att starta det som idag är Kunskapsskolan.

Hur kom det sig att du blev intresserad av skolfrågor?

– Som 10-åring blev jag mobbad i skolan. Mina föräldrar fick rekommendationen att jag borde byta skola. Och så blev det. Jag flyttade till mormor och fick en ny chans med nya lärare och nya klasskamrater.

Hur känns det nu när Kunskapsskolan fyller 20 år?

– Fantastiskt roligt! År efter år ger vi unga människor en bättre start i livet.

Vad känner du dig mest stolt över?

– Alla skickliga medarbetare som har skapat en skola som kan möta varje enskild elevs förutsättningar.

Kan du berätta om något fint minne?

– Jag har fått flera brev från föräldrar som skriver att de "prövat allt" och att de först med Kunskapsskolan har hittat en utbildning som fungerar för deras barn.

Vad har du för några förväntningar på Skolsverige i framtiden?

– En bra kombination av fysisk och digital närvaro – som inte ser likadan ut för alla. Likvärdighet skapas inte genom att alla utbildas på samma sätt. Det är dock helt klart att skickliga lärare och andra medarbetare alltid kommer att ha en avgörande roll.

SKOLVERKETS GENERAL-DIREKTÖR GÄSTADE PODDEN SKOLPRAT

I Kunskapsskolans podd Skolprat möter pedagogerna Karin Rådberg och Petter Enlund intressanta gäster inom skolvärlden för att diskutera undervisning och lärande. Bland dem som intervjuats finns lärare och rektorer, kända forskare, och även Skolverkets generaldirektör Peter Fredriksson. I det hittills mest lyssnade avsnittet pratar psykologen och forskaren Petri Partanen om varför elever behöver utveckla metakognitiva och kognitiva förmågor. Lyssna gärna!

97%

av rektorerna inom Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet svarade 4 eller 5 på en femgradig skala när de tillfrågades om de trivs med sitt arbete.

"SÅ KLARADE SIG KUNSKAPSSKOLAN I DI:S KARTLÄGGNING"

Dagens Industri granskade för ett tag sedan kvinnlig representation i svenska företagsledning. Kartläggningen visade att, av landets 1 000 största företag har bara 38 stycken mer än 60 procent kvinnor i ledningen. Ett av dessa företag är Kunskapsskolan.

– Vi verkar i en kvinnodominerad bransch, så det är logiskt att det avspeglar sig i vår ledning. Vi har många duktiga medarbetare och tittar alltid på kompetens när vi rekryterar, både till ledningsuppdrag och övriga verksamheter, säger styrelseordförande Cecilia Carnefeldt.

"Lärarna får jobba med kärnuppdraget. Ni är bra på att avlasta det administrativa."

Skolinspektionens återkoppling efter koncerngranskningen 2018.

30 000 ELEVER I OCH UTANFÖR SVERIGE

Kunskapsskolans pedagogiska idé har även hittat utanför Sveriges gränser och ett globalt nätverk för personligt utformad utbildning har skapats genom The KED Network. Idag arbetar fler än 100 skolor, 30 000 elever och 2 500 lärare runt om i världen med Kunskapsskolans pedagogiska modell.

– Vårt arbetssätt väcker intresse i andra länder. Eleverna inom The KED program visar på goda studieresultat och personlig utveckling, säger Kenneth Nyman, Kunskapsskolans Director of International Operations.

Kunskapsskolepionjären som njuter av att gjuta

Han är en av de två pionjerna bakom grunden i Kunskapsskolans pedagogik. För två år sedan gick Torbjörn Bindekrans i pension – men kommer alltid att ha verksamheten i sitt hjärta.

TORBJÖRN BINDEKRANS är en av de centrala gestalterna i Kunskapsskolans historia. Tillsammans med lärarkollegan Birgitta Ericson skapade han grunden till den pedagogiska modell som fortfarande används i dag. Numera är han pensionär.

Berätta om vad du gjort sedan du slutade för snart två år sedan!

– Jag och min fru har tillbringat två vintrar på resande fot genom Portugal och Spanien. Så hittills har pensionärlivet till stor del handlat om resor – och mycket praktiskt arbete. Jag gillar att gjuta... Men nu är det mest trädgård och familjen som gäller.

Hur tänker du kring att Kunskapsskolan fyller 20 år?

– Det är lite svårt ta till sig. Det känns som helt nyligen som vi, fyllda av iver och nybygggaranda, slet med att få igång nya skolor och drömde om en egen digital plattform för vår verksamhet. De nybörjarmisstag vi gjorde känns långt borta. Nu när Kunskapsskolan blir föremål för inspektioner är det samlade intrycket att det inte finns några avgörande brister i verksamheten över huvud taget. Vi har helt enkelt vuxit upp och mognat.

Hur blev du involverad i verksamheten?

– Tillsammans med min kollega

"Det känns som det var helt nyligen som vi, fyllda av iver och nybygggaranda, slet med att få igång nya skolor."

Birgitta Ericson hade jag drivit ett utvecklingsarbete på en skola i Norrköping och i ett antal kommuner i Sverige och Norge. Ryktet spred sig och vi blev kontaktade av Peje Emilsson. Av honom fick vi uppdraget att lägga grunden till, och utveckla Kunskapsskolans pedagogiska idé. Vid starten var vi totalt sju medarbetare och hade noll elever. Det har sannerligen varit en framgångssaga fram till de numerärer Kunskapsskolan har idag.

Vad är du mest stolt över?

– Det finns så mycket jag är stolt över. Att vi skapat en arbetsplats där många trivs, utvecklas och finner glädje i arbetet trots att det är krävande.

Att elever år efter år slutar nian och tar studenten med mycket goda betyg. Mest stolt blir jag nog när jag tänker på alla elever som kommer till Kunskapsskolan med en skolbakgrund av för höga krav, eller inga förväntningar alls, lågt självförtroende eller brist på stimulans. När Kunskapsskolan tar hand om dessa elever och får dem att börja tro på sig själva och sina förmågor. Det är många gånger en livsavgörande insats. Att de idéer vi lade fram 1999 idag även praktiseras av tusentals elever i bland annat Holland och Indien är naturligtvis en extra egoboost.

Vilka fördomar om Kunskapsskolan har du mött genom åren?

– Den avgjort största missuppfattningen är att man måste vara "självgående" för att passa in. I själva verket är Kunskapsskolan väl rustad och inriktad på att träna just detta hos varje elev. Med andra ord så borde de elever som inte har hittat sin egen motor och förmåga att planera sina studier vara de första som söker sig till Kunskapsskolan.

Hur fungerar verksamheten om 20 år?

– Min förhoppning och tro är att de grundläggande värdena som gjort Kunskapsskolan så viktig och stark kommer att bestå. Att eleven verkligen kommer i första rummet. Att varje elev får utvecklas från sin nivå, i sin takt och mot sina mål med god handledning av lärare som brinner för att få alla att lyckas. Metoderna kommer, tror och hoppas jag, att utvecklas och förändras med nya idéer och tekniska möjligheter, säger Torbjörn Bindekrans. ■

